

Πρόκειται περί τοῦ ζωγράφου Ἰωάννου, ὅστις κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ 14^{ου} αἰῶνος (1317 - 1324) ἐζωγράφησε τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγ. Δημητρίου εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Πατριαρχείου ἐν Πέτρς τῆς Σερβίας. Πᾶσαι αἱ ἐπιγραφαὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ εἶναι Σερβικαί, πλὴν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ζωγράφου, γεγραμμένης Ἑλληνιστί. Ὁ κ. Petkovic' ἀποδίδει τοῦτο εἰς τὴν ἐπίδειξιν Ἑλληνομαθείας τοῦ Σέρβου ζωγράφου Ἰωάννου. Ἐν τούτοις θὰ ἦτο ἴσως πιθανώτερον νὰ παραδεχθῆ τις, ὅτι ὁ Ἰωάννης οὗτος ἦτο Ἕλληνας, καὶ ὅτι ἠναγκάσθη νὰ γράψῃ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν τοιχογραφιῶν Σερβιστὶ ὑπὸ τοῦ κτίτορος τῆς ἐκκλησίας, τοῦ Σέρβου ἀρχιεπισκόπου Νικοδήμου.

A Protic. *Les origines sassanides et byzantines de l'art bulgare*, σ. 137 - 159.

Ἄτυχῆς καὶ ἀμέθοδος προσπάθεια συσχετίσεως τῆς τέχνης τῶν Βουλγάρων πρὸ καὶ μετὰ τὸν ἐκχριστιανισμόν αὐτῶν πρὸς τὴν Σασανιδικὴν τέχνην καὶ τὸν Μαζδαϊσμόν. Ὁ συγγραφεὺς φαίνεται ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὰς τελευταίας θεωρίας τοῦ Strzygowski, τὰς ὁποίας προσπαθεῖ λίαν ἐπιπολαιῶς νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν Βουλγαρικὴν τέχνην. Εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν τοιχογραφιῶν τῶν Βουλγαρικῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ τοῦ 11^{ου} κέξ. αἰῶνος ἢ παρανόησις ἀποβαίνει πλήρης καὶ ὁ προπαγανδιστικὸς σκοπὸς τοῦ ἄρθρου γίνεται καταφανής, φθάνων μέχρι τῶν ὀρίων τῆς καθαρᾶς παραδοξολογίας, ἰδίως ὅταν ὁ συγγραφεὺς ὑποστηρίξῃ, ὅτι ἡ Βουλγαρικὴ ζωγραφικὴ ἐπέδρασεν ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν Ρώσων, Σέρβων καὶ Ρουμάνων, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς τέχνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 14^{ου} αἰῶνος!

J. Puig i Cadafalch. *Les périodes successives de l'influence byzantine en Occident. Premier art roman, Architecture Mudéjar. Eglises de Moldavie*, σ. 161 - 169.

Ὁ κ. Cadafalch παρακολουθεῖ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ διακοσμητικοῦ θέματος τῶν τυφλῶν τόξων ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, τὰ ὁποῖα εἰς τὰ Βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς σχολῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως θεωρεῖ ὡς καταγόμενα ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ἀσσυριακὴν καὶ Σασανιδικὴν ἀρχιτεκτονικὴν. Κατ' ἀπομίμησιν τῶν Βυζαντινῶν μνημείων ἀνευρίσκει ταῦτα εἰς τὴν πρωτορωμανικὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῆς Δύσεως τοῦ 9^{ου} μέχρι τοῦ 11^{ου} αἰῶνος, κατόπιν ἄλλιν ἐξ ἐπιδράσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν Ἰσπανικὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἰδίᾳ τῆς Καστίλλης, κατὰ τὸν 13^{ον} μέχρι τοῦ 16^{ου} αἰῶνος καὶ τέλος εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Μολδαβίας τοῦ 15^{ου} καὶ 16^{ου} αἰῶνος.

G. Sotiriou. *La sculpture sur bois dans l'art byzantin*, σ. 171 - 180.

Ὁ κ. Σωτηρίου ξεετάζει τὰ διασωθέντα ἔργα τῆς ἐπὶ ξύλου γλυπτικῆς τῶν Βυζαντινῶν, κλάδου τῆς Βυζαντινῆς τέχνης ἐλάχιστα μέχρι τοῦδε μελετη-

θέντος. Διαιρεί τὸ ὑπάρχον ὕλικὸν εἰς δύο κατηγορίας: εἰς ξυλόγλυπτα ἀνήκοντα εἰς ἐκκλησιαστικὰ ἐπιπλα (θύρας, τέμπλα, βημόθυρα, ἀναλόγια κλπ.) καὶ εἰς ξυλογλύπτους εἰκόνας. Περιγράφονται κατόπιν λεπτομερῶς τόσον τὰ δημοσιευμένα ἤδη ξυλόγλυπτα ἔργα, ὅσον καὶ πολλὰ ἀνέκδοτα εἰσέτι, ὅπως τὰ λείψανα εἰκονοστασίου ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς νησίδος Μάλι-Γράδ ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Πρέσπας, ἀναλόγια ἐκ ναῶν τῆς Καστοριάς κλπ. Ἐξετάζονται ἔπειτα αἱ ὀλίγοι διασωθεῖσαι ἀνάγλυφοι ἐπὶ ξύλου εἰκόνες, μεταξὺ τῶν ὁποίων σπουδαιότεραι εἶναι ἢ ἐκ Καστοριάς ἐν τῷ Βυζαντινῷ Μουσείῳ Ἀθηνῶν παριστάνουσα τὸν Ἅγιον Γεώργιον δεόμενον μετὰ ἐξωγραφημένων γύρφ σκηνῶν ἐκ τοῦ βίου καὶ τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ, ὅπως ἐπίσης καὶ μεγάλη εἰκὼν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Γκάλλιτσας, πλησίον τῆς Καστοριάς.

I. Stefanescu. Les peintures du monastère de Dobrovat, σ. 181-196.

Περιγράφονται ἐν τῇ μελέτῃ καὶ ἀναλύονται λεπτομερῶς αἱ τοιχογραφίαι τῆς Μονῆς Δοβροβάτς ἐν Μολδαβίᾳ ἀναγόμεναι εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 16^{ου} αἰῶνος. Αἱ τοιχογραφίαι αὗται καθαρισθεῖσαι ἐν ἔτει 1927 ἔμειναν μέχρι τοῦδε ἀνεξέταστοι, διότι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ νεωτέρων ἐπισκευῶν καὶ πυκνῆς αἰθάλης. Ἐκ τῆς τεχνικῆς καὶ εἰκονογραφικῆς αὐτῶν ἀναλύσεως ἐξάγεται, ὅτι αὗται σχετίζονται πρὸς τὴν Σερβικὴν ζωγραφικὴν καὶ εἰκονογραφίαν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς τὴν τυπικὴν Μολδαβικὴν τέχνην.

J. Strzygowski. Les vestiges d'art chrétien primitif près de l'église arménienne de Diarbékir et leur décoration irano-nordique, σελ. 197-205.

Παρὰ τὴν Ἀρμενικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Διαρβεκίρ (Ἀμίδας) ἐν Μεσοποταμίᾳ, ὑπάρχουσι τρία καλαθοειδῆ κιονόκρανα μετὰ διακοσμήσεως ἐκ κύκλων καὶ συμπλεκόμενων ταινιῶν. Κατὰ τὸν συγγραφέα ἡ διακόσμησις αὕτη σχετίζεται πρὸς Μαζδαϊκὰ καὶ Ἰρανικὰ πρότυπα καὶ ἀνευρίσκεται εἰς τὴν τέχνην τῆς βορείου Εὐρώπης, ἣτις καταγεται ἀπὸ τὴν Ἰρανικὴν. Τὸ καλαθοειδὲς σχῆμα τοῦ κιονοκράνου, λίαν σύνηδες εἰς τὴν Βυζαντινὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἔχει τὴν καταγωγὴν του ἀπὸ τὴν Μαζδαϊκὴν τέχνην τοῦ Ἰράν, ὡς δεικνύουν τὰ παραδείγματα ἅτινα προσάγει ὁ συγγραφεὺς.

O. Tafrafi. Le monastère de Sucevita et son trésor, σ. 207-229.

Ὁ χρόνος τῆς ἰδρύσεως τῆς ἐν Βουκοβίνη Μονῆς Σουτσεβίτσας δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστός. Τὸ ἤδη σφζόμενον Καθολικὸν εἶναι ἡ τρίτη ἐκεῖ ἰδρυθεῖσα ἐκκλησία ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Μοβίλα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1580-1584, ἣν ἐκόσμησε διὰ τοιχογραφιῶν ὁ ἀδελφός του Ἰερεμίας Μοβίλας περὶ τὸ 1595.